

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До проекту реєстр. № 4429 від 26.11.2020
Президент України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про соціальну підтримку застрахованих осіб та суб'єктів господарювання на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»

Метою проекту, як вказано у п. 2 пояснювальної записки до проекту, є «забезпечення фінансової підтримки застрахованих осіб та суб'єктів господарювання, які постраждали внаслідок дії посиленних обмежувальних заходів, запроваджених Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, а також послаблення адміністративного тиску на бізнес для підтримки його економічної активності шляхом забезпечення безперервності діяльності дозволених видів бізнесу у період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та після їх закінчення, безперервності дії договорів оренди державного та комунального майна у зазначений період, розширення кола суб'єктів підприємництва для отримання державної підтримки».

Для цього у проекті пропонується запровадити виплату: одноразової матеріальної допомоги найманим працівникам суб'єктів господарювання, робота яких тимчасово зупинена внаслідок запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів, встановлених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – обмежувальні протиепідемічні заходи), та фізичним особам-підприємцям, економічна діяльність яких підпадає під такі заходи у зв'язку із втратою ними частини доходів (ст. 2 проекту); одноразової матеріальної допомоги суб'єктам господарювання задля збереження робочих місць з метою виплати найманим працівникам суб'єкта господарювання одноразової матеріальної допомоги в період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів (ст. 3 проекту); одноразової виплати суб'єктам господарювання, які є юридичними особами, з метою відшкодування витрат,

понесених на сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ст. 4 проекту). Крім цього, пропонується заборонити стягнення орендної плати за договорами оренди державного і комунального майна у період дії карантину, або обмежувальних заходів для суб'єктів господарювання, діяльність яких була заборонена у зазначений період; протягом строку дії карантину та 6 місяців після його закінчення забезпечити можливість одержання державної підтримки суб'єктам малого і середнього підприємництва сфери громадського харчування; включати до страхового стажу особи період, протягом якого застрахована особа отримувала допомогу по частковому безробіттю, на період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню COVID-19 (далі – карантину) та запровадити деякі інші заходи соціального захисту.

Суб'єкт права законодавчої ініціативи вважає, що «реалізація законопроекту позитивно вплине на застрахованих осіб та суб'єктів господарювання завдяки наданню фінансової підтримки, зменшенню адміністративного тиску на бізнес у період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та після їх закінчення» (п. 6 пояснювальної записки до проекту).

Розглянувши проект у стислий термін, Головне управління вважає за необхідне висловити щодо його положень наступні зауваження.

1. Як можна зрозуміти зі змісту проекту, передбачена ним соціальна допомога має бути виплачена протягом 2020 року. При цьому, «суми невикраденої одноразової матеріальної допомоги до кінця бюджетного року повертаються до Державного бюджету України через рахунок головного розпорядника бюджетної програми, відкритий у Державній казначейській службі України» (ч. 5 ст. 2 проекту). У зв'язку з цим звертаємо увагу на те, що за цих умов певна частина осіб, яка матиме право на отримання вказаної допомоги, може не отримати її з об'єктивних причин, враховуючи, зокрема, те, що для реалізації Закону у разі його прийняття Кабінетом Міністрів України та центральним органам виконавчої влади треба бути прийняти низку підзаконних нормативно-правових актів, які вони можуть не встигнути прийняти у встановлений для цього у п. 4 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту «триденний строк із дня опублікування цього Закону». Крім цього, слід врахувати, що не всі застраховані особи мають банківські рахунки, на які пропонується сплачувати зазначену допомогу відповідно до ч. 3 ст. 2 проекту, що також може ускладнити отримання ними зазначеної матеріальної допомоги.

Аналогічне зауваження стосується і виплати одноразової матеріальної допомоги суб'єктам господарювання у ст. 3 проекту.

2. Згідно з ч. 3 ст. 2 проекту виплата одноразової матеріальної допомоги застрахованим особам здійснюється на підставі заяв, поданих ними в електронній формі з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, в той час як суб'єкт господарювання для отримання матеріальної допомоги, передбаченої у ст. 3 проекту, надає «заяву та відомості

за формою, встановленою Кабінетом Міністрів України, *в тому числі в електронній формі*», що ставить застрахованих осіб у нерівне становище у порівнянні з суб'єктами господарювання, хоча останні, на нашу думку, мають більше можливостей для застосування електронних форм звернення до відповідних державних органів, ніж наймані працівники, зокрема, ті з них, які досягли передпенсійного та пенсійного віку.

Різний підхід передбачений у проекті і щодо повернення коштів у разі виявлення недостовірних відомостей, наданих особою, яка їх отримала, що також не виглядає обґрунтованим. Так, у разі виявлення таких відомостей, на підставі яких була застрахованій особі виплачена одноразова матеріальна допомога, її сума підлягає поверненню застрахованою особою *у подвійному розмірі* (ч. 6 ст. 2 проекту). Разом з тим, із суб'єкта господарювання, який отримав одноразову матеріальну допомогу, передбачену ст. 3 проекту, на підставі наданих ним недостовірних даних, матеріальна допомога стягується *в одинарному розмірі*.

3. У ч. 3 ст. 3 проекту було б доцільним чітко визначити підстави, за яких територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, приймає рішення про відмову в виплаті одноразової матеріальної допомоги, передбаченої цією статтею.

4. Потребує уточнення положення нового п. 14⁷ розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» стосовно чіткого визначення застрахованих осіб, для яких встановлюється право на включення до страхового стажу періодів запровадження Кабінетом Міністрів України обмежувальних протиепідемічних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) як періодів, за які було сплачено страхові внески у розмірі мінімального страхового внеску, визначеного законодавством для такого періоду.

5. У проекті пропонується виключити з п. 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» пп. 4, згідно з яким на період встановлення карантину та обмежувальних заходів забороняється проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Таким чином, пропонується відновлення проведення відповідних планових заходів у повному обсязі. Проте такий підхід не враховує, що у період дії карантину та обмежувальних заходів суб'єктам господарювання заборонено займатися певними видами діяльності, у зв'язку з чим проведення щодо таких суб'єктів всіх видів відповідних заходів державного нагляду (контролю) не виглядає обґрунтованим.

6. У п. 5 пояснювальної записки до проекту визнається, що «реалізація положень, передбачених законопроектом, потребуватимуть додаткових

витрат Державного бюджету України», проте розмір цих витрат не визначений. У зв'язку з цим звертаємо увагу на необхідність дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України щодо надання належного фінансово-економічного обґрунтування законопроекту. Крім цього, згідно з вимогами вказаних статей Регламенту Верховної Ради України та Бюджетного кодексу України у разі, якщо внесення законопроекту, призведе до зміни показників бюджету, які передбачають збільшення витрат бюджету, до законопроекту мають подаватися пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

7. Проект вимагає техніко-юридичного доопрацювання. Зокрема, юридично коректним вбачається викладення змін до ст. 11 Закону України «Про дозвільну систему» як нового пункту, а не як поновлення виключеного раніше пункту, що пропонується у проекті.

Крім цього, у зв'язку з тим, що виплата передбаченої проектом матеріальної допомоги носить одноразовий характер, надання вимогам про відшкодування одноразової матеріальної допомоги статусу виконавчого документу юридично коректніше провести шляхом внесення відповідних змін до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження», а не до ст. 3 вказаного Закону, як це передбачено у проекті.

Керівник Головного управління

С.А. Тихонюк

Вик.: О. Шевченко, І. Лаврінчук, Н. Лаврухіна

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/223434 від 27.11.2020

275571